

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

22. JANUAR 1953

INNHOLDSFORTEGNELSE:	NR.
FRANÇOIS MAURIACS TALE VED MOTTAGELSEN AV NOBELPRISEN - FALSKE BILLEDTEKSTER - MARSKALK TITO OG DEN HELLIGE STOL - FRA VIKARIATET - KREERINGEN AV DE NYE KARDINALER - KRISTENDOM OG MODERNE KUNST - BØKER - UTLANDET	3
	4

NESTE NUMMER KOMMER 5. FEBRUAR 1953.

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberget. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchauséen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDALE:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 25. JANUAR: 3. sønd. etter Herrens Åpenbaringsfest. Lesn. Rom. 12, 16—21. Ev. Matt. 8, 1—13. Mandag: Polykarp, bisk., mart. Tirsdag: Johannes Krysostrum, bisk., bekj., kirkelærer. Onsdag: Peter Nolasco, bekj. Torsdag: Frans av Sales, bisk., bekj., kirkelærer. Fredag: Martina, jomfru, mart. Lørdag: Messen fra 4. sønd. etter Herrens Åpenbaringsfest.

SØNDAG 1. FEBRUAR: Sønd. Septuagesima. Lesn. II. Kor. 11, 19—33; 12, 1—9. Mandag: Marias rensning (Lysmesse, kyndelsmesse). Tirsdag: Blasius, bisk., mart. Onsdag: Andreas Corsini, bisk., bekj. Torsdag: Aagatha, jomfru, mart. Fredag: Titus, bisk., bekj. Lørdag: Romualdus, abbed.

SØNDAG 8. FEBRUAR: Sønd. Seksagesima.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
9—13. Utbetalinger tirsdag 12—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

Kontingenten for abonnenter i
Danmark, Finnland og Sverige
er som i det øvrige utland f. t. N. kr. 19.80
ikke kr. 15.— som meddelt i forrige nr.

N. K. K. F.

Det populære 3 måneders risse- og sykurs settes i gang igjen ca. 1. februar. Innmeldelse senest innen utgangen av januar hos Sr. Clemence, St. Josephs Institutt, Akersveien 4, Oslo. Kr. 35.00 for hele kurset betales ved innmeldelsen. *Formannen.*

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 4. februar: Andakt i St. Josephs Kapell kl. 19.30. Deretter generalforsamling.

BISPEGARDEN OG ST. JOSEPHS INSTITUTT

bruker

FYRINGSOLJE

Hva er underforsikring?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

Assurans

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
OSLO

R. C. BERTHELSENS EFTF.

Farvehandel

Glass, tapeter, vaskeartikler

Henr. Wergelandsgt. 32
Kristiansand S.
Tlf. 2270

VARE FLYKTNINGER
trenger husrom!

Mange bor elendig, —
alt har interesse!

Økonomisk hjelp er også
kjærkommen!

Hovedkomiteén for
Katolsk Flyktningarbeide
Hovin. 5 B, Oslo, tlf. 67 24 41.

Menneskets ensomhet i kjærlighetens skjød

François Mauriacs storslagne trosbekjennelse ved mottagelsen av Nobelprisen

Da den franske, katolske dikter François Mauriac mottok Nobelprisen i litteratur i Stockholm, benyttet han anledningen til i sin festtale å avlegge en trosbekjennelse som ved blottleggelsen av hemmeligheten i hans geniale diktning ble en rystende anklage mot den gudløshet som truer Europa. Mauriac uttalte:

At min verden har gjort et så dystert inntrykk på mine lesere både i og utenfor Frankrike har oppriktig talt alltid undret meg. De dødelige frykter, nettopp fordi de er dødelige, til og med dødens navn; og de som aldri har elsket og aldri er blitt elsket eller de som er blitt forlatt og forrådt eller de som har jaget etter et uopnåelig vesen uten å kaste et blikk på det som forfulgte dem selv, og som de ikke elsket — også disse undrer og ærgrer seg over at et dikterverk beskriver menneskets ensomhet i kjærlighetens skjød. «Fortell oss ting som behager oss,» sa jødene til profeten Esaias, «før oss bak lyset med behagelige bedragerier.....»

I virkeligheten krever leseren at vi skal føre ham bak lyset med behagelige bedragerier. Til tross for dette lever de verker videre i menneskets erindring som har opptat i seg det mennekelige drama i hele dets fulle omfang — uten å vike unna for vissheten om den uhelbredelige ensomhet, i hvis skjød hver eneste en av oss er stillet overfor sin livsskjebne, denne ensomhet inntil døden; for ensomme og helt overlatt til oss selv skal vi dø.

Slik er den dikters verden som ikke har noe håp. Slik er den dystre verden som Deres store *Strindberg* fører oss inn i; og slik hadde også min verden vært, om jeg ikke, nesten før jeg var nådd frem til full bevissthet, var blitt behersket av et uendelig håp. Fra dette håp trenger det en stråle av lys gjennom det mørke jeg har skildret. Min farge er sort, og man bedømmer meg etter den og ikke etter det lys som trenger inn i mørket og lyser dempet videre. Når en fransk hustru har forsøkt å forgifte sin mann eller kvele sin elsker får jeg så ofte høre: «Dette er riktig et tema for Dem.....» Man synes å regne med at jeg holder meg med et redselskabinett, at jeg har gjort menneskene uhyrer til min spesialitet. Og dog skiller mine personer seg fra nesten alle dem som i vår tid fyller romanene på *et meget vesentlig punkt*: de aner at de har en sjel. I dette Nietzsches Europa som ennå gjenlyder av Zarathustras rop: «Gud er død!», og hvor vi ennå ikke har sett de siste fryktelige virkninger av dette rop, i dette Europa tror mine skikkelser — kanskje ikke alle — at *Gud lever*, men alle er seg klart bevisst at en del av deres

vesen kjenner *det onde* og hadde kunnet la være å gi etter for det. De vet, hva det onde er. De har alle en uklar følelse av at de lar seg binde av sine handlinger, og at disse påvirker andres skjebne.

Det ondes mysterium

Hvor ynkelig mine helter enn er, betyr livet for dem opphevelsen av en endeløs bevegelse, av noe som ligger utenfor deres fatteevne. En menneskehet som tror at livet har en retning og går mot et mål, kan ikke være en fortvilet menneskehet. Det moderne menneskes fortvilelse er født av det absurde i verden: dets underdanighet overfor de myter som fyller tomheten; det urimelige, det absurde utleverer mennesket til det umenneskelige.

Da Nietzsche slo fast at Gud var død, forutsa han i samme øyeblikk at de dager ville komme som vi har opplevet, og de dager som vi ennå kommer til å oppleve: de dager da mennesket, berøvet sin sjel og dermed en personlig skjebne, ble et trekkdyr som av nazistene og alle dem som i dag fortsetter med å praktisere nazistenes metoder, ble og er mer mishandlet enn alminnelige trekkdyr; for en hest eller et mulesel eller en okse har omsetningsverdi; det moderne menneskedyr som man takket være et effektivt utrenskningssystem skaffer seg rikelig tilgang på, presser man arbeidskraften ut av til de kreperer.

Når en forfatter som det sentrale i sitt verk setter det menneske som er skapt i Guds bilde, frikjøpt av Sønnen og opplyst av Den hellige ånd, kan jeg, hvor dyster skildringen enn må være, aldri i ham se en fortvilelsens talsmann.

Jeg innrømmer: hans skildring blir dyster. Fordi den menneskelige natur for ham er såret, om ikke fordervet. Det sier seg selv at menneskets historie, når den fortelles av en kristen romanforfatter, ikke kan bli en idyll, for han kan ikke frigjøre seg fra det ondes mysterium.

Men den som er grepet av det onde, er også grepet av renheten, av barnets uskyld. Det gjør meg ond at kritikerne og de tor ivrige av mine lesere har overlatt barnets rolle i mine romaner.

Drømmen om barnet gir nøkkelen til alle mine romaner, kjærligheten til barnet forekommer ofte: det første kyss, den første ensomhet, alt det i Mozarts musikk som jeg elsker så høyt. Man ser slangene i mine romaner, men ikke duene som dog finnes i mange kapitler, fordi barndommen hos meg er det tapte paradiset og inngangen til det ondes mysterium.

Det ondes mysterium..... Det finnes bare en måte å nærme seg dette mysterium på; forneker vi ikke det onde, må vi godta det slik som det åpenbarer seg i oss og i verden omkring oss: i vår egen persons historie, i våre lidenskapers historie og i den ytre historie som ved statenes vilje til makt skrives med menneskers blod. At det består en indre sammenheng mellom individuelle og kollektive forbrytelser, har alltid vært min overbevisning; som journalist gjør jeg ikke noe annet enn dag etter dag i den aktuelle politiske histories vederstyggelighet å tyde de synlige følger av den usynlige historie som foregår i hjertenes lønnkammer.

Dyrt nok betaler vi erkjennelsen av den visshet at det onde er det onde, vi som lever under en himmel som ennå er formørket av røken fra konsentrasjonsleirenes krematorier. Vi har jo sett hvordan de under våre øyne har slukt millioner av uskyldige, til og med barn. Og historien fortsetter. Systemet med konsentrasjonsleire har slått dype røtter i land hvor man tjente Kristus i århundrer, elsket Ham og tilba Ham; med forferdelse ser vi hvordan den del av jordens overflate, hvor mennesket ennå nyter menneskerettigheter og hvor menneskeånden ennå er fri, som chagrin-læret i Balzacs roman skrumper inn.

Man må ikke tro at jeg som kristen lukker øynene for den innvending som det ondes nærvær i verden reiser mot min tro. For den kristne er og blir det onde det mest beklemmende mysterium. Den som holder fast ved sin tro midt i historiens forbrytelser, støter på denne stadige forargelse: forløsningens tilsynelatende nytteløshet. De fornuftsforklaringer teologene har gitt på det ondes tilstedeværelse, har aldri overbevist meg, kanskje nettopp fordi de er fornufts-begrunnede. Svaret som undrar seg oss, hører hjemme på et annet plan enn fornuftens, nemlig på kjærlighetens: svaret ligger helt og fullt i evangelisten Johannes' forsikring: **G u d e r k j æ r l i g h e t.**

Avkristnet publikum

Tilgi meg at jeg reiser et problem som i slekt etter slekt har fremkalt så mange kommentarer, diskusjoner, kjetterier, forfølgelser og martyrier. Men jeg taler jo når alt kommer til alt til dere som romanforfatter, som en der av dere er blitt foretrukket fremfor andre. Jeg våger derfor å trekke den slutning at dere har lagt vekt på hva som har vært denne foretruknes inspirasjon. Nuvel, han bevitner at det som han har skrevet i lys av sin tro og sitt håp, ikke strider mot erfaringen til den leser som hverken deler hans tro eller håp. For å nevne et annet eksempel: Vi kan slå fast at Graham Greene's livsyn ikke har skremt hans agnostiske lesere. Chesterton bemerket en gang at når det skjer noe usedvanlig i kristendommen, svarer det til noe usedvanlig i virkeligheten. Blir vi stående ved denne tanke, oppdager vi kanskje grunnen til den hemmelige overensstemmelse som oppstår mellom katolsk inspirerte dikterverk som Graham Greene's og det så umåtelig avkristnede publikum som sluker hans bøker og ser hans filmer.

Helt sikkert et umåtelig avkristnet publikum! Ifølge André Malraux «spiller revolusjonen i dag den rolle

Meldingen om marskalk Titos valg den 14. januar til president i Jugoslavia ble i en rekke norske aviser ledsaget med et bilde der teksten lød på at noen av landets høyeste geistlige hadde innfunnet seg for å lykkønske den nye presidenten.

Vi vil i den anledning gjøre oppmerksom på at dette bilde var tatt i Beograd torsdag 8. januar ved en ganske annen anledning, nemlig ved møtet mellom Tito og syv av landets katolske biskoper *på innbydelse av marskalken*. Det het seg at Tito ved dette møte forsøkte å oppnå en modus vivendi med kirken etterat han hadde proklamert bruddet med Vatikanet.

Det erfares at biskopenes svar på Titos innbydelse ble en enstemmig klargjøring overfor marskalken personlig om at intet ordnet forhold mellom regimet og kirken i Jugoslavia kunne komme på tale uten Vatikanets godkjenning.

Vatikanet selv stiller seg mildest talt skeptisk til dette møtet med en mann som så åpenlyst har demonstrert sin motvilje til et fredelig forhold mellom stat og kirke.

Vi for vår del er ikke alene om å mene at Titos eneste hensikt har vært å kaste blå i øynene på den vestlige verden, ikke minst for å dempe på uviljen mot kirkeforfølgerens forestående besøk i England som følge av de engelske katolikkers kraftige reaksjon. Intet da mer effektivt i første omgang enn et slikt vellykket fotografi!

Ved misbruk av et bilde og forfalskning av billedteksten har altså også noen norske aviser kommet til å gå kirkeforfølgerens ærend. Trist!

som en gang tilkom det evige liv.» Og likevel, om nå nettopp revolusjonen er myten? Og det evige liv den eneste realitet?

Hvordan svaret vårt enn blir kan vi ikke være uenige om at denne avkristnede menneskehet forblir en korsfestet menneskehet. Hvilken makt i verden vil vel kunne tilintetgjøre denne konformitet mellom korset og den lidende menneskehet? Til og med Deres Strindberg som steg ned i avgrunnens dyp, til det sted hvor Psalmisten utstøtte sitt skrik, til og med Strindberg har villet, har man fortalt meg, at der på hans gravkors skulle skrives de ord som alene er i stand til å bryte opp evighetens porter: **O CRUX AVE SPES UNICA** (Korset, vårt eneste håp, være hilset). I ly av dette håp, i skyggen av denne kjærlighet søkte også han fred etter så megen lidelse. Og i hans navn ber Deres pristager om tilgivelse for disse altfor personlige uttalelser som kanskje hadde en for alvorlig klang. Men hadde han kunnet gjøre noe bedre som takk for den ære som er vist ham enn ikke bare å blottlegge sitt hjerte, men også sin sjel? Og da han i sine romaners skikkelser har åpenbart dere sine prøvelsers og lidelsers hemmelighet, har han følt det som en plikt ved denne anledning å avsløre hemmeligheten til sin fred.

Marskalk Tito og Den hellige stol

I. Marskalkens forvirrede oppfatning av forholdet mellom Italia og Vatikanet

Det jugoslaviske kommuniststyres behandling av erkebiskopen av Zagreb, kardinal Stepinac, og forfølgelsen av Kirken i Jugoslavia har lenge tiltrukket seg verdens oppmerksomhet. Forholdene er blitt ytterligere aktualisert ved erkebiskopens utnevnelse til kardinal og marskalk Tito's derav følgende brudd med Vatikanet. For å rettferdiggjøre sine overgrep i verdens øyne har marskalk Tito gitt sine diplomatiske misjoner i utlandet i oppdrag å sette i verk en nedrakningskampanje av kardinalen. Det foreligger derfor grunn til å gi en samlet fremstilling av den virksomhet og den kamp kardinalen har ført siden han i desember 1937 ble erkebiskop av Zagreb. De fire artikler «St. Olav» kommer til å bringe, er skrevet av en av vår tids beste kjennere av europeisk politikk og i særdeleshet av Vatikanets kirkepolitikk, nemlig redaktøren av det engelske uketidsskrift «The Tablet», mr. Douglas Woodruff.

Avbrytelsen av de diplomatiske forbindelser mellom Jugoslavia og Den hellige stol inntraff dagen etter at marskalk Tito hadde holdt en tale til en gruppe industriarbeidere. I denne talen slo han fast at utnevnelsen av erkebiskop Stepinac til kardinal var «en krenkelse av Jugoslavia». Marskalken betegnet biskopen som en «politisk biskop», fordi han hadde «medvirket ved opprettelsen av konkordatet mellom kong Alexander Kaerageorgovic og Vatikanet og av den grunn kort tid etter ble utnevnt til biskop. «Han ble ikke biskop fordi han var hellig eller på grunn av lang tjeneste.» Og marskalken fortsatte: «Dette var et like så politisk spørsmål som det er det i dag. Men man vil aldri få se Stepinac som erkebiskop av Zagreb.»

Å vigsle en prest til biskop er ikke det samme som å erklære ham hellig, det er ikke det samme som å kanonisere noen. Og kaller man mgr. Stepinac for en «politisk biskop», fordi han medvirket ved opprettelsen av konkordatet mellom Kirke og Stat før krigen, er det vanskelig å forstå at marskalk Tito både kan fordømme slike politiske biskoper og samtidig si at han håper å kunne komme til en ordening med Kirken i dag. Det er et eksempel på det stedsevarige paradoks at de folk som skriker høyst opp om at Kirken ikke får blande seg i politikk, er nøyaktig de samme som venter av Kirken at den skal ta politisk standpunkt og helst identifisere seg med det herskende politiske styret.

Men Marskalkens fremstilling av historien gjør ikke inntrykk på dem som husker begivenhetenes rekkefølge før krigen. Konkordatet med Jugoslavia ble undertegnet den 25. juli 1935; det inngikk i rekken av de konkordater som ble opprettet etter at Vatikanet ved Lateranoverenskomsten med Den italienske stat i 1929 var blitt en suveren stat, helt uavhengig av Italia. Kong Alexander av Jugoslavia var blitt myrdet året før. I mars 1937 ble det inngått en vennskapstraktat mellom Jugoslavia og Italia, og på det tidspunkt hadde man håp om at konkordatet ville bli ratifisert. I desember 1937 ble mgr. Stepinac

utnevnt til erkebiskop av Zagreb. Marskalk Tito synes å mene at dette skjedde fordi han hadde medvirket ved opprettelsen av konkordatet og etter at det var opprettet. Men faktum er at mgr. Stepinac i mer enn tre år hadde vært hjelpebiskop av Zagreb med rett til suksessjon; han ble derfor automatisk utnevnt til erkebiskop, da forgjengeren avgikk ved døden. Og han ble utnevnt til hjelpebiskop ikke etter, men året før konkordatet ble undertegnet, nemlig i mai 1934; da hadde han vært prest bare i fire år. Han ble verdens yngste erkebiskop, men ikke som belønning for fremragende diplomatisk virksomhet.

Hele denne historie som marskalk Tito synes å ha så uklare forestillinger om, er av den største viktighet i dag. Konkordatet fremkalte en storm av protester fra serberne. Den serbiske ortodokse kirke ekskommuniserte de parlamentsmedlemmer og senatorer som støttet det og tvang til sist statsministeren Stojadinovic til å utsette ratifikasjonen på ubestemt tid. Striden var religiøs og historisk betinget, et indre stridsspørsmål mellom de katolske kroater og slovenere og de ortodokse serber som hadde taket på regjeringen i Beograd. Opposisjonen mot tilnærmelsen til Italia var derimot et politisk stridsspørsmål vedrørende ytre forhold: territorielle tvistes spørsmål som var tatt i arv fra Det østerriksk-ungarske keiserdømme, nå ført videre av en ny stat som i andre saker ikke ville vite noe av denne arv. Det er av den største betydning at det skarpt sondres mellom disse to stridsspørsmål som ikke har noe med hverandre å gjøre. Det er karakteristisk for marskalk Tito at han ikke kan se hvor forskjellig de er. Grunnen er at han ikke forstår Kirkens natur.

Den hellige stol som fulgte sin tradisjonelle politikk: uten reservasjon å godta juridisk stadfestede politiske forandringer, ønsket intet heller enn å få etablert det best mulige forhold til den nye jugoslaviske stat. Og for at det ikke med skinn av rett skulle kunne sies at Kirken banet veien for italiensk innflytelse i disse slaviske land, skydde Pave Pius XI ingen anstrengelse for å gjøre Kirken i Jugoslavia så jugoslavisk som mulig. Den kjente franske statsmann Aristide Briand sa en gang følgende om Pave Pius XI: «For franske katolikker er han fransk og et fransk overhode; han er tysker for de tyske katolikker og østerriker for de østerrikske.» Slik var han også jugoslaver for de jugoslaviske katolikker. Som eksempel kan anføres at han i 1932 ga tillatelse til å bruke det slaviske språk i liturgien i Jugoslavia og lot det romerske ritual oversettes til dette språk. Denne tillatelse var noe helt enestående, en bemerkelsesverdig konsesjon til jugoslavernes nasjonalfølelse for å vinne den nye statens tillit.

At mgr. Stepinac ble utnevnt til å etterfølge den fungerende erkebiskop av Zagreb, er et annet eksempel på Pave Pius XI's sympati for den nye jugoslaviske stat, selv om ingen utnevnelse ifølge sakens natur kunne skje uten at det ble tatt hensyn til minoritetsproblemer. Mer enn en gang var det hevdet av serberne at Den katolske kirke i Slovenia og

Kroatia var et barn av Det østerriksk-ungarske keiserdømme; for å imøtegå dette syn ble det til ny erkebiskop av Zagreb utpekt en geistlig som helt fra sin tidligste ungdom hadde identifisert seg med den jugoslaviske stat som oppsto på Habsburgerrikets ruiner. I den første verdenskrig sluttet han seg til Den jugoslaviske legion og kjempet på Saloniki-fronten mot tyrkerne som var Sentralmaktenes allierte, altså mot den stat i hvis armé han hadde tjent sin verneplikt noen år tidligere. Stepinac var en kroatisk patriot og som soldat kjempet for opprettelsen av den stat som marskalk Tito i dag regjerer; det var først noen tid etter den første verdenskrig han tok fatt på de teologiske studier, og han ble ikke presteviet før han hadde fylt 32 år. Han ble prest på et tidspunkt, da kroatene var like så fortørnet på Beograd som de tidligere hadde vært på Wien; religionsmotsetningene var kommet istedenfor de tidligere rasemotsetninger, og dr. Pavelic hadde utvilsomt et solid følge bak seg, da han i april 1941 proklamerte den uavhengige kroatiske stat, selv om det skjedde under fremmed formynderskap. Men lederen av de kroatisk katolikker, dr. Matcic, havnet i en tysk konsentrasjonsleir. Det finnes ikke gnist av sannhet i den anklage at erkebiskop Stepinac under den siste krig foretrakk dr. Pavelic. Hans forhold til ham var utelukkende av formell art. Erkebiskopens sterke og vedvarende kritikk av dr. Pavelic's nazistiske herrer gir overhodet ikke plass for tvil.

I motsetning til Den hellige stol var Den italienske stat alt annet enn sympatisk innstillet til Jugoslavia eller til de slovenske og kroatisk katolikker. Kongedømmet Serbia som jo ble umåtelig utvidet etter den første verdenskrig, var likevel dypt forarget over at vinningene ikke ble enda større, særlig over at italienerne hadde fått fotfeste på den dalmatiske kyst. Italienerne på sin side følte truselen. I lang tid etter at Rapollo-avtalen var inngått mellom de to land i 1920 og også etter tilnærmelsen av 1937, ble slovenske og kroatisk prester fordrevet fra Venezia Giulia av italienerne og forbudt å lese messen for de slaviske minoriteter der; det ble forbudt å bruke noe annet språk enn italiensk under gudstjenestene, til og med forbudt under dåpen å gi guttebarn navnene Cyril og Methodius som er slavernes vernehelgener. Dette var politiske forholdsregler som ble truffet for å sikre italienerne herredømmet i dette område; Kirken har intet ansvar for dette, men lider likevel i dag i Trieste på grunn av disse statlige overgrep. Når helt uskyldige italienske prester i dag utsettes for overgrep i den jugoslaviske sone i fristaten Trieste, er det ikke alltid fordi ateistiske kommunister har lagt Guds tjenerne for hat; ofte er det en videreføring av den politiske hevnløst som tok til i mellomkrigsårene.

Så meget lettere er det da å forstå at Kirken etter den annen verdenskrig har gjort alt for at det ikke med skinn av rett skal kunne sies at dens stemme i Jugoslavia er italiensk. Av den grunn ble en amerikansk prelat og ikke en italiensk sendt som nuntius til Beograd etter krigen. Biskopen av St. Augustine i Florida, mgr. Hurley, var fremdeles formell leder av nuntiatoret i Beograd, da de diplomatiske forbindelsene med Vatikanet ble brutt, selv om han i juni 1950 på grunn av sykdom hadde måttet forlate Beograd.

FRA VIKARIATET

Den 10. januar 1953 har pave Pius XII sendt ut en Apostolisk Konstitusjon, «Christus Dominus», der han lempet på de til nå gjeldende kirkelige bestemmelser om den eukaristiske faste og feiringen av aftenmesse.

Det hellige officium har deretter gitt følgende instruksjoner, som straks trer i kraft:

A. Den eukaristiske faste.

1. Alminnelig vann, uten tilsetning av noe slag, bryter ikke den eukaristiske faste.
2. Alle prester som har fullmakt til å høre skriftemål, kan i eller utenom skriftestolen gi tillatelse til *syke*, selv om de ikke er sengeliggende, *når som helst før messen* å kunne nyte:
 - a) alkoholfrie drikker (melk, kaffe, buljong etc.)
 - b) alkoholfrie medisiner, også i form av pulver eller tabletter, *dersom de er anordnet av lege*.
3. Prester har i sykdomstilfelle de samme privilegier som nevnt under pkt. 2, a og b før de frembærer messen.
4. Alle prester som har fullmakt til å høre skriftemål, kan i eller utenom skriftestolen gi tillatelse til de troende som ikke uten *større ulempe* kan

Likevel kunne marskalk Tito's utenriksminister, Kardelj, dagen etter bruddet i Nasjonalforbundings utenrikskomité erklære at det ikke vil være vanskelig for Den katolske kirke å nå et *modus vivendi* med styret i Jugoslavia «om den ikke tillater at den blir brukt som redskap for italiensk ekspansjon». Om dette er den eneste betingelse, kan utsiktene synes lysere enn de faktisk er. Og like etter bruddet med Vatikanet skrev sjefredaktøren for *Foreign Affairs* i Beograd, Rade Vukov, i en korrespondanse fra London om de engelske katolikkers reaksjon på nyheten om marskalk Tito's forestående offisielle besøk i den britiske hovedstad, at han ikke trodde forargelsen stakk så dypt:

«Mindre enn 10 % av befolkningen er katolikker, og ikke en gang flertallet av katolikkene står bak kampanjen. Alt dette tyder på at hele affæren er inspirert utenfra og ledes av Vatikanets mangeårige ønske om å isolere Jugoslavia for på denne måte å muliggjøre virkeliggjørelsen av forskjellige italienske aspirasjoner.»

Hele spørsmålet synes derfor å være forhekset av marskalk Tito's manglende evne til å sondere mellom Vatikanet og Italia. Han er forarget over at Italia som medlem av Atlanterhavspakten har større innflytelse enn Jugoslavia i rådslagningene om Vestens forsvar. Han ønsker å få i stand et slags forenet forsvarssystem av Triesteområdet, og tror at Italias innflytelse står hindrende i veien. Han ser på sin forestående reise til London som en enestående anledning til å få prosedert Jugoslavias sak mot Italia, og når britiske katolikker ikke ønsker offisielt besøk av en kommunist som har tilføyet Kirken så meget ondt, tror han at denne reaksjon bare skyldes en agitasjon som italienerne har satt i sving for å miscreditere ham og krysse hans diplomatiske bestrebelse. Det er på tide at han bibringes en annen oppfatning.

forbli fastende, å nyte *alkoholfrie drikker* inntil *senest én time* før kommunionen.

Større ulempe kan forutsettes bl. a. hos:

- fabrikk- og transportarbeidere, sykepleiere og sykepassere som i flere timer må skjytte om sine pasienter, husmødre som må utføre påkrevd husarbeid før kirkegang;
 - dem som bare i en sen time har anledning til å motta kommunionen;
 - gravide kvinner;
 - dem som etter kommunisering vanskelig kan rekke hjem til frokost før arbeidet;
 - dem som har lang vei til kirke (2 km til fots eller for øvrig etter skriftefarens skjønn).
5. Prestene får samme privileg som nevnt under pkt. 4:
- a) når de *p.g.a. sjelesorg* må lese messen etter kl. 9;
 - b) når de må utføre anstrengende *apostolisk* tjeneste før messen;
 - c) når de i *embets medfør* må selegere messen langt fra sitt bosted.

N.B. Ved binasjon kan prestene i første messe for ablusjonen bare ta vann, ikke vin.

B. Aftenmesse.

Biskopen kan tillate aftenmesse og kommunisering, dog tidligst kl. 16.00, når det menes påkrevd for sjelens vel:

1. På søndager og foreskrevne festdager.
2. På de dager som før var foreskrevne festdager (iflg. Dekret fra Konsiliekongr. av 1919).
3. Første fredag i måneden.
4. Ved større sammenkomster, dersom da messen vanskelig kan holdes om formiddagen og deltagernes antall er betydelig.
5. På *én* hverdag i uken.
6. I misjonslandene, selv hver dag i uken dersom sjelens vel krever det.

N.B. Prestene kan ikke lese to messer samme dag unntatt på søn- og foreskrevne festdager. På andre dager kan derfor heller ingen selegere både om morgenen og om ettermiddagen.

C. Om fasten før aftenmesse.

1. Selegrende prest og kommunikanter i aftenmesse kan:
 - a) inntil tre timer før messen eller kommunionen innta et alminnelig måltid — enhver form for brennevinsdrikker utelukket.
 - b) inntil én time før messen eller kommunionen nyte alkoholfrie drikker.
2. Kommunionen kan bli utdelt under, før eller etter messen.
3. Også de troende som aftenmessen ikke direkte er anlagt for, kan her motta kommunionen dersom de ikke har kommunisert om morgenen.

Alle uansett stand som vil nyte godt av ovennevnte privilegier, må nøye holde seg til de gitte forskrifter. Ingen misbruk eller mangel på ærbødighet for Alterets sakrament kan bli tolerert. Når kirken lempet på de til nå bevarte strenge forskrifter, så er det ene og alene for å etterkomme de troendes oppriktige ønske om oftere å kunne motta den hellige kommunion og slik fremme det åndelige og religiøse liv.

Oslo, 18. januar 1953.

† J a c. M a n g e r s,

Apost. Vikar, biskop av Selja.

Kreeringen av de nye kardinaler i Rom

Mandag den 12. januar trådte Kardinalkollegiet sammen til et hemmelig konsistorium der Pave P i u s X I I tildelte 24 av Kirkens høye prelater kardinals rang. Hele Rom sto i denne sjeldne og strålende høytidelighets tegn som med de etterfølgende tradisjonelle høytideligheter strakte seg over flere dager. Før første gang på lenge teller Det hellige kollegium igjen det foreskrevne antall medlemmer, nemlig 70, fordelt på 27 nasjoner og er dermed ifølge Den hellige fars vilje «En verdensomfattende representasjon for Den katolske kirke».

Presis på slaget 9.30 den 12. januar ble dørene til konsistoriesalen i Vatikanet lukket av tjenere iført drakter av rød atask. Mens de nye kardinaler i sine romerske residenser ventet på underretningen om at de var utnevnt, holdt Paven sammen med de andre 22 kardinaler som var i Rom hemmelig konsistorium der de 24 nye kardinaler høytidelig ble kréert.

Umiddelbart etter kreeringen forlot kuréer Vatikanet for å overbringe de nye kirkefyrster som oppholdt seg i Rom, den offisielle meldingen om deres utnevnelse, den s.k. *biglietto*. De åtte nye kardinaler som ikke oppholdt seg i Rom, deriblant kardinal S t e p i n a c i Jugoslavia og kardinal W y s z y n s k i i Varsjava som av politiske grunner ikke kunne være til stede, vil motta den offisielle meldingen om utnevnelsen på sitt oppholdssted.

*

Utnevnelsehøytidelighetens ytre høydepunkt ble det åpne konsistorium i Peterskirken torsdag den 15. januar.

I sin tale i det *hemmelige konsistorium* fremholdt Paven at han ved valget av nye kardinaler ikke hadde latt seg lede av politiske motiver, men utelukkende av ønsket «å la Det hellige kollegium fremtre som et levende bilde på Verdenskirken, hvis senat kardinalkollegiet er blitt kalt». Erkebiskopen av Varsjava og erkebiskopen av Zagreb var ikke utnevnt bare på grunn av de store tjenester de har gjort Kirken, men også som et ytre tegn på anerkjennelse av de troendes modige holdning i Polen og Jugoslavia både før og nu.

Den hellige far beklaget at det ikke hadde vært mulig for de nye kardinaler Wyszynski og Stepinac å komme til Rom. Selv om Paven som hittil ikke kunne godta de grove beskyldninger som hadde ført til dommen over erkebiskop Stepinac, var dennes utnevnelse til kardinal på ingen måte ment som en utfordring, som berettiget til avbrytelsen av de diplomatiske forbindelser med Vatikanet. «Det har heller ikke vært Vår hensikt med dette valg å svare på den ville ordkampanje man bruker for å nedsette Oss og Den hellige stol. Ville ordkampanjer sier Vi, som Vi likevel tilgir.»

I inledningen til sin tale understreket Paven at det ikke hadde vært mulig å forlene alle dem med kardinals rang som hadde fortjent det. Etter moden overveielse hadde han latt det bero med det av hans forgjenger Pave S i x t u s V i året 1586 fastsatte tall, nemlig at Det hellige kollegium skal bestå av 70 kardinaler.

Kristendommen overfor den moderne kunst

En samtale med pater Couturier

De nye stilarter i den moderne kunst har naturlig utfordret den kristne kunstsans til å ta stilling til de verker som innholdsmessig vel bygger på kristen tradisjon, men som stilmessig søker modernere uttryksmidler. Debatten har gått høyt særlig i de senere år, og nylig har vi også fra autoritativt hold fått prinsippene klarlagt for hva som Kirken må forde av den bildende kunst — for øvrig også av den tonale — dersom den fullt ut skal kunne aksepteres som formidler av troens sannhetsinnhold.

Blant dem som modig har tatt del i debatten, er mesteren for de vakre fresco-maleriene i St. Dominikus kirke og Sta. Katarinahjemmet i Oslo, den franske dominikanerpater M. H. C o u t u r i e r. Under sitt siste Norges-besøk i oktober i fjor hold han bl. a. et foredrag i foreningen «Marianne», om «Kristendommen overfor den moderne kunst». Vi hadde den gang tenkt å få foredraget gjengitt i St. Olav, men vi ga opp for den vanskelig gjengivelige muntlige form som pateren her benyttet. I stedet kaster vi oss over et intervju som pariser-bladet «Connaissance des arts» nylig har hatt med denne kirkekunstens våkne talsmann og utøver, og vi gjengir det i pater A. Raulins oversettelse fra fransk.

Hva er, etter Deres mening, det egentlige formål med det religiøse bilde?

— Dette formål forekommer meg ganske enkelt å være fremstillingen av den religiøse virkelighet, uansett den uttryksmåte man velger.

— Mener De fremstillingen bør oppfylle visse bestemte krav, eller kan kunstneren forholde seg helt fritt?

— Jeg synes at denne frihet i hvert fall blir innskrenket av det ufravelige krav, å knytte et bånd mellom den religiøse virkelighet (det guddommelige) og den troende. Det vil altså si at kunstverket for det første skal være en sann fremstilling av den religiøse virkelighet, og at den for det annet skal kunne øve en religiøs innflytelse på den troendes sinn via fantasi og følelse. Som De ser er det altså ikke avhengig av en bestemt uttryksform og ikke engang av en rent kunstnerisk verdi.

— Kunsten à la Saint-Sulpice ville altså kunne strengt tatt anses som ekte religiøs?

— Strengt tatt, ja; et enkelt trekors laget ved Saint-

Paven kunne likevel ikke unnlate å nevne at hans to nærmeste medarbeidere, mgr. T a r d i n i og mgr. M o n t i n i hadde stått øverst på den opprinnelige liste over de nye kardinaler. Disse hadde imidlertid begge så inntrengende henstillet til Paven å se bort fra dem at Paven hadde funnet å måtte imøtekomme deres ønsker. Som et uttrykk for hvor høyt Paven verdsatte deres arbeide for Kirken, ble de likevel utnevnt til understatsskretærer (pro-sekretærer).

Sulpice eller omsatt av de verste profittmakere, det er også et hellig tegn.

— Den kunstneriske verdi, skjønnheten er altså uten betydning?

— Unnskyld, et øyeblikk! Jeg har også sagt «sann fremstilling». Godtkjøpning og religiøst kram kan etter min mening u m u l i g være en sann fremstilling av Guds grenseløse fullkommenhet. Det er ikke bare Gud uverdigg, det er, tror jeg, usant. Ethvert religiøst kram er løgn, løgn i seg selv som en mishandling av uttryksmidlene — og løgn også fordi det stiller den guddommelige virkelighet i et svekket og til slutt bunnfalskt lys. Dessuten har jeg sagt at det religiøse bilde skulle virke på de troendes fantasi og følelser; ingen har rett til å forsimpler disse ved en uverdigg fremstilling. En ting er i alle fall sikkert i kristendommen, nemlig at hensikten ikke helliger midlet. Man har aldri rett til å handle galt «for den gode sak». Til tross for alle mulige gode hensikter er basilikaen i Lisieux med sin smakløshet og sin ubeskrivelige platthet ikke bare en skandale, men en ond gjerning!

— Men verden vrimler jo av fromme mennesker med dårlig smak. Selv de høyeste prelater

— Selvfølgelig. Det viser bare at disse problemer ikke er så enkle. Ikke menneskene heller. Men prinsippene kan ikke rokkes: middelmådigheten og den bevisste smakløshet har ingen som helst berettigelse. Der finnes selvsagt langt større synder, men allikevel . . .

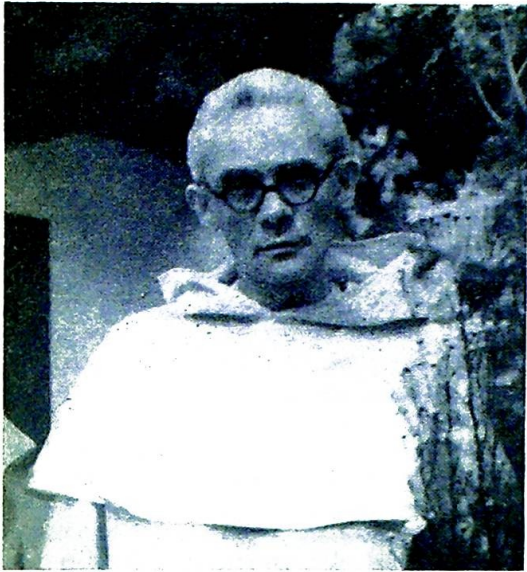
— De unnskylder ikke helt den velmenende sogneprest som «for å glede sin menighet» tar imot en statue som han vet er kunstnerisk verdiløs og preget av klissen søtlatenhet?

— Det religiøse bilde som hverken holder mål i fremstillingen av den guddommelige virkelighet eller ved sin innflytelse på de troende, er intet religiøst bilde.

Men da dukker det opp en annen fare: det en kunne kalle en estetisk avgudsdyrkelse. Den troende som ber foran et mesterverk og føler seg grepet, kan lett forveksle denne rent estetiske følelse med en religiøs, guddommelig opplevelse.

— Det er nok sant. Men jeg kan forsikre Dem om at denne fare er ytterst sjelden. Atskillig sjeldnere i hvert fall enn den motsatte fare, nemlig den å forveksle med en religiøs opplevelse denne form for føleri som drevne forretningsfolk spiller på i Saint-Sulpice, Lisieux, Lourdes og Fatima. Denne svindel synes å være større og farligere fordi den sniker seg dypere inn i hjertene og ad lumskere veier.

— Enig. Men hva skal vi svare alle dem som er blitt

Dominikanerpater H. C. Coururier fotografert i dominikanernes have under Oslo-besøket siste høst.

forarget over den appell som De og Deres venner har rettet til mestere som hyldes som tidens største kunstnere, men som samtidig er kjent som notorisk vantroende?

— Kjære Dem, stopp nå litt. De sier «notorisk vantroende». Hva vet egentlig De om det? Jeg vil bare minne om St. Augustins dype ord om dem som står innenfor og utenfor Kirken: «Mange er utenfor som mener å være innenfor, og mange er innenfor som tror at de er utenfor.» La oss ikke dømme.

I hvert fall vil jeg presisere hvor jeg står i denne debatt. Det er sant at jeg etter anmodning fra mine venner kannik Devemy i Assy og p. Prenel i Audincourt har henvendt meg til de fremste representanter for den uavhengige kunst og bedt dem å delta i utsmykningen av de kirker som disse prester har bygget. Det stemmer også at jeg med den største glede har stått til Matisses disposisjon for å bistå ham i reisningen av kapellet i Vence. Det har vært min glede og min stolthet. Men jeg vil presisere min oppfatning enda tydeligere. Det er jo sikkert at det ideelle i kirkekunsten ville være å kunne henvende seg til store kunstnere som samtidig er helgener. Men om det ikke finnes slike og den kristne kunst er i en slik elendig forfatning som vi ser det i dag, da er det bedre å forsøke å gjenreise den med hjelp fra geniale kunstnere som savner troen enn ved troende som savner talent.

Kan De nå begrunne Deres overbevisning?
— Ja. Geniets vesen gir meg mitt første argument. Av anlegg er de store kunstnere «intuitive» mennesker, det betyr at de har et naturlig anlegg til umiddelbart å erkjenne den overnaturlige virkelighet, mysteriet som aldri kan nåes ved hjelp av fornuftsslutninger, men bare ved intuisjon. De er vant til å la seg lede av sin begavelse, sin genius i likhet med mystikerne som lar seg lede av den Hellige Ånds gaver som danner den overnaturlige drivkraft i ethvert mystikerliv. Delacroix har sagt: «Man skal alltid satse på det geniale.» Det er det vi har gjort.

Og vi har erfart at Delacroix hadde rett: det er de større kunstnere som har gitt oss de mest religiøse verker, og ikke de andre. Jeg vil gå enda et skritt videre. Selv om jeg skulle innrømme at den eller den store mester er en ateist, ville jeg allikevel si: Det de er i dag er det samme for meg, men det det kommer an på er at de stammer fra en gammel kristen slekt, fra gammel kristen rot. Og det lar seg ikke oppheve så lett. De er blitt døpt, de har fått en kristen oppdragelse. Husk på at kunstens dypeste, reneste og varigste kilde ligger ikke i de klare, dog overfladiske indre rom hvor fornuften og bevisstheten treffer sine valg; den veller fram på et mer betydningsfullt og hemmelighetsfullt område: i barndommens fortryllede verden, og det er denne verden som ustanselig dukker om i de store kunstners liv og verker. Matisse sa en gang til meg: «Det som vi har forsøkt å redde hele livet igjennom, det er disse kilder som vi har gjemt og glemt, men ikke mistet, og som dukker opp igjen — ja, som er dukket opp igjen, tror jeg — hos våre store moderne kunstnere.»

I de øyeblikk hvor mesteren skaper, det vil si når han ikke lenger er sin egen herre, men beherskes av sin genius, da virker de bevisste valg, politiske eller filosofiske, som er blitt truffet i moden alder, mer vilkårlige og liksom kunstige. Deres innflytelse på kunstverket er mindre ekte og, tror jeg, mindre fruktbare. De huske: kanskje Johannes av Korsets dikt:

*Jeg kjenner den kilde som rinner og veller
selv om det er natt.*

*Himmel og jord øser av den skjulte kilden
selv om det er natt.*

— Dette gåtefulle dikt gir meg anledning til å stille Dem et siste spørsmål: Hvilken betydning mener De den abstrakte kunst kan få for kirkekunsten?

— Jeg synes at St. Johannes av Korset svarer for meg. Men jeg kan kanskje gi Dem flere opplysninger. Jeg tror at abstrakt kunst kan hevde seg som en fullt ut gyldig uttrykksform i kirkekunsten. De dypeste og reneste realiteter er ikke alltid de som kan formes i ord. Den gregorianske sang eller Bachs fuger har like stor manende evne som talen. Den kristne kultus vil alltid kreve visse figurative verker (krusifiks, madonna- og helgenbilder). Men ved siden av disse kan abstrakte verker øve en sann og nyansert religiøs innflytelse i likhet med poesi eller musikk. I vår tid kan enhver lese, boken og fotografiet kan sørge for den egentlige undervisning og frita maler- og billedhoggerkunsten for deres opplærende funksjon. Derfor tror jeg at kunstens rent poetiske funksjon kan og bør vinne større plass i våre gudshus. Forutsatt selvfølgelig at den abstrakte kunst, som i dag er så livskraftig og sunn, holder seg i den vestlige verden. Og det kan ingen forutsette.

Krig?

Av Peter Hastings

«Erkebiskop ble pisket, mens 5000 jublet.»

Slik lød overskriften på en beretning om erkebiskopen av Kaiseng, mgr. Pollios lidelser. Den strenge og brutale behandling, de farseaktige prosesser, de ydmykelses og den bakvaskelse som prester og nonner er utsatt for i China, volder hele Kirken stor sorg. Men det må ikke fremkalle harme eller hat. Vi må tenke på forfølgelsesernes omvendelse, ikke på deres straff.

Det er meget viktig at vi holder oss dette for øye. Det er en stor fristelse for katolikker å se hen til stormakters hærstyrker for gjenopprettelse av fred for Kirken. Men stormaktshærene representerer ikke Kristus, men verden. Vår Herre har sagt oss, at han gir oss sin fred, ikke verdens. Og verdens fred, den fred som stormaktenes hærstyrker vil gi Kirken, er ikke den som vi skal søke.

Det finnes en annen fare enn den kommunistiske, som truer Kirken. Kirken er ikke den amerikanske kirke, men den katolske kirke, hvilket også gjør den til Kirken i China. Den tilhører kineserne i like høy grad som den tilhører italienerne eller engelskmennene, fordi den ikke eies av menneskene, men av Gud. Det er nødvendig at kineserne vet at den tilhører dem. Skulle amerikanerne gå til angrep med katolsk velsignelse for så vidt som det kan tenkes at de ville kalle krigen et korstog, ville kineserne fristes til å tro at Kirken er noe som påtvinges dem utenfra. Og den siste tilstand vil bli verre enn den første.

Det er faktisk en alminnelig men alvorlig feiltagelse av katolikker å tro at de vestlige demokratier og kristendommen er ett og det samme. De vestlige demokratier står for en frafallen, materialistisk sivilisasjon, bygget opp av folk som en gang hadde troen. Men de har sviktet troen, de har sviktet Gud. De har utpekt ateister til å skrive verdens historie. På den annen side er de stadig villig til å bruke Gud til egne formål. Da Seoul ble erobret etter den første amerikanske offensiv, tok McArthur byen i besittelse i Guds navn. Hvoretter fulgte en motbydelig ned-sabling av kommunister. Det er et mindre onde at man åpent og av uvitenhet angriper Kristus i hans Kirke, enn at man bruker Guds navn til å maskere myrderier.

Vi må ikke fristes av sverdet. Vi må huske at når vi forsvarer Kirken, forsvarer vi Kristus, og da må vi bruke de våpen han ville ha valgt. Da apostelen Peter ville forsvare Ham i Gethsemane, sa Vår Herre: «Stikk ditt sverd i skjeden. Skal jeg ikke drikke den kalk som min Far har gitt meg?» Til disiplene på veien til Emmaus sa han: «Burde ikke Kristus lide dette og således gå inn til sin herlighet?» Det er nødvendig at også Kirken, idet den påberoper seg Kristus, lider korsfestelse. Uten lidelseshistorien kan det ikke bli noen pinse. Kirken i China gjennomlever lidelseshistorien.

Dette betyr ikke at vi skal stå som passive tilskuere og med fromme miner si: «Det er Guds vilje.» Nei. Også vi er i China. Vi lider der. Og vi kan gi styrke til Kristi lemmer der borte.

Katolikkene i China — og i Øst-Europa — er under hardt press. Det er ikke vår sak å bebreide dem som bryter sammen, men å bebreide oss selv for ikke å ha hjulpet dem mer. Våre forsømmelser av messer på grunn av likegyldighet og ikke på grunn av frykt for døden, svekker kanskje et eller annet menneske som faktisk går i dødsfare. Våre ofre kunne kanskje hjelpe til å bringe tilbake dem som har vaklet. Generalvikaren i Kaiseng, pater H o

Om forening av tro og viten

Av dr.ing. H.C. Christensen

A. J. Lutz, O.P.: «Hva vet vi om Guds eksistens?» Sankt Ansgars Forlag, København 1952.

Pater Lutz har igjen dyppet pennen for å belære oss om et sentralt spørsmål i troslivet. På bakgrunn av den utbredte gudsfornektelse, som forfektes av så mange mennesker på denne siden av jernteppet, og som proklameres av så mange diktaturstater på den andre siden, har pater Lutz i et hefte på 30 sider gitt oss en klar oversikt over det katolske syn på hva vår fornuft kan fatte om Guds eksistens.

Det er en av vår tids onder at vår evne til abstrakt tenkning er så lite oppøvet. Til gjengjeld vet vi så utrolig meget. Alt som kan gjøres til gjenstand for iakttagelse studeres, registreres og publiseres. Kunnskapsmaterialet hopper seg opp i våre anstrengte hjerner gjennom undervisning, presse og litteratur, gjennom radio, film og televisjon. Men all denne mer eller mindre nyttige kunnskap tumler rundt i våre hoder som i et kaleidoskop, fordi vi mangler ordnende prinsipper. Vi har mistet forståelsen av metafysikken, hele den tankeverden som fører oss ut over naturfenomenene, til en større indre visshet og harmoni.

Her kan pater Lutz vekke oss fra vår sløvhet. Med enkle og klare argumenter viser han hvordan vår fornuft kan nå fram til vissheten om Guds eksistens. Vi lærer å se Gud bak verdensaltets væren og opphav, bak livets opphav og utfoldelse i stadig høyere former, bak menneskets higen etter sannhet, skjønnhet og godhet.

Lar man seg løfte opp på dette tankeplan, så innser man det meningsløse i de argumenter som anføres mot Guds eksistens. Naturvitenskapsmannen som nekter å se lenger enn sine kjernefysiske teorier, kommunisten og materialisten som forherliger mennesket som mål i seg selv og som borger i det jordiske tusenårsrike, alle stilles de overfor vitale gåter som de ikke kan løse, og som de derfor unnlater å beskjeftige seg med.

Og så oppdager vi at det er gudsfornekteren som havner i absurditeter og den kristne som bruker sin fornuft, fordi han kjenner dens muligheter og dens begrensning. Dens muligheter fordi den kan vise oss at Gud eksisterer, dens begrensning fordi den ikke kan vise oss hva Gud er — og her ved forstandens grenser bøyer han seg i ærbødighet for Gudsmysteriet som han søker å utdype videre i åpenbaringsens og bønnens lys.

Vi er pater Lutz stor takk skyldig for å ha gitt oss gudsbevisene i en så avklaret og lett tilgjengelig form. Sankt Ansgars forlag fortjener ros for heftets vakre utstyr. Det er å håpe at dette opplysningshefte vil bli lest av mange, også utenfor katolikkens krets.

er vendt tilbake fra skismaet. Det finnes flere som kan vende tilbake.

Det er ikke til våpenfabrikkene, men til kommunionbenken vi skal gå. Våre våpen — for de er våpen, men vi må bruke dem — er bønn og stadig flere kommunjoner. Kirken er ikke i krig med Stalin, men med Djevelen. Bare ved Guds kraft kan den seire, seire ved å omvende dem som ikke følger den, ikke ved deres nederlag. Ikke noen stormakt, men Gud alene er Israels skjold.

Søren Kierkegaard og katolisismen

Den tysk-fødte, danske jesuittpater, H. Roos, holdt den 22. januar 1952 et foredrag i «Søren Kierkegaard Selskabet» i København om den danske kristne tenkers forhold til katolisismen; foredraget kom ut som tredje bind av «Søren Kierkegaard Selskabets populære skrifter» hos Ejnar Munksgaard (København 1952, 58 s.) og heter «Søren Kierkegaard og katolicismen». Den lille oversiktlige bok holder seg i hovedtanken til den betydelige katolske tenker — også jesuitt — Erich Przywaras undersøkelse av «Das Geheimnis Kierkegaard» av 1929. Forfatteren mener at, der fins noe han kaller en «anonym katolisisme» hos den dialektikk-elskende protestantiske subjektivist, og P. Roos mener også — i samklang med Przywara — «at der findes en draging mod katolicismen hos Kierkegaard» (s. 26). Denne hovedtanke blir grundig undersøkt i kapitlet om «Katolske tendenser hos Kierkegaard» og underbygd ved filosofens kritikk av Luther. Her kommer polemikeren Kierkegaard skarpt til orde. Interessant viser P. Roos at Kierkegaard fremhever viljens medvirken i frelsens tilegnelse — der han understreker gjerningsprinsippet mot det lutherske trosprinsippet, er saken klar. Men jeg tror den danske jesuitt i sin iver litt overvurderer når han — etter Georg Brandes og Harald Høffding — antyder «at man ikke ved, hvilken retning Kierkegaards livsskæbne kunne have taget, hvis han havde levet længere» (s. 27). Det vet man selvfølgelig ikke, og en slik spekulasjon som er bygd på hypotetisk tenkning, kan heller ikke bringe noen avgjørende resultater. Den viktigste problemstilling må lyde om katolisismen kunne bli en del av Kierkegaards sjel- og tankestruktur; den som kjenner Kierkegaards verk i sin helhet kan knapt besvare spørsmålet udelt positivt. Filosofens protestinnstilte subjektivisme var en integral del av hans vesen som tenker.

Det viktigste i P. Roos' stringente undersøkelse er hans — så vidt jeg kan se — helt nye påvisning av thomistiske elementer hos den danske tenker i spørsmålet om forholdet mellom Guds allmakt og godhet og det onde, slik Kierkegaard ga seg i kast med dette urgamle teologiske problemet i en tekst som P. Roos kaller «vanskelig» og «umådelig klar» på samme tid. Det er uten tvil riktig at her er Kierkegaard milevis fjern fra den lutherske oppfatning. Likeledes er det av betydning det P. Roos nevner om Kierkegaards oppfatning av apostelen som menneske som er kalt av Gud «som taler med autoritet, d.v.s. myndighet, og som derfor må kræve absolut lydighed af dem, han henvender sig til» (s. 32).

I kapitlet om «Antikatolske tendenser hos Kierkegaard» peker forfatteren på tenkerens antiintellektualisme og særlig inngående viser han hvorledes Kierkegaard avviser et rasjonelt gudsbevis og tviler på «muligheden af ad historisk-filologisk vej at komme til vished om åbenbaringens faktiske eksistens» (s. 41). P. Roos har et grundig kjennskap til Kierkegaard-litteraturen og et skarpt blikk i sin analyse av forholdet mellom Kierkegaard og katolske forfattere som Møhler og særlig Gørres. Denne undersøkelse — sammen med en fyldigere analyse av de katolske verker i Kierkegaards private bibliotek — kunne bli gjort til gjenstand for en ny, selvstendig studie. Det er av stor viktighet det P. Roos skriver om Kierkegaards bitende kritikk av den danske statskirke og den påvirkning han her har kunnet utsette seg for ved å lese Gørres' skrift «Athanasius» (s. 15).

Selv om man med en meget nøktern kritikk går

gjennom fortegnelsen over den katolske litteratur i Kierkegaards bibliotek (s. 52—55), kan man ikke unngå å legge merke til hvilken betydning mystikere som Angelus Silesius eller Suso og Tauler (av ham 3 bøker!) har hatt for Kierkegaards lektyre. Det er også ellers meget interessant denne oversikt bringer; P. Roos har gitt os en nyttig liten bok. Pavel Fraenkl.

Fengslende tysk bok om det nazistiske Tyskland

Ved en rekke anledninger har pater Max Pribilla, som er professor i etikk, levert vektige bidrag til forsvar og forklaring av den kristne moral. Uredd har han slått ned på alle utglidninger i det moderne liv, uten hensyn til om det er makthaverne eller den ganske alminnelige borger som har gjort seg skyldig i forgåelser mot naturrettslige normer. Pater Pribilla talte i det nazistiske Tyskland makthaverne «midt imot». I tidsskriftet «Stimmen der Zeit», som han gjennom mange år har vært medarbeider i, gjorde han uten frykt og beven rede for de prinsipper som må herske i et godt og velordnet samfunn og som en statsmakt fullt ut må respektere.

Ved Tysklands sammenbrudd grep pater Pribilla ordet for å mane sine landsmenn til samvittighetsransakelse og selvbesinnelse. Han utga et verk som vakte oppsikt langt utenfor Tysklands grenser. «Deutschland nach dem Zusammenbruch» ble livlig kommentert. Under trykket av den videre utvikling tok pater Pribilla opp arbeidet med en videreføring av sine tanker, som han nå har samlet i boken «Deutsche Schicksalsfragen» (Josef Knechts Verlag).

La det være sagt med en gang at dette er en sjelden god bok. Den er velgjørende objektiv og er rent ut sagt fengslende i sitt utsyn over nazismens historie i Tyskland. Pater Pribilla stikker ikke noen kort under bordet for å unnskyldte sitt folk. I åpningskapitlet gjør han rede for den tyske taushet til nazistenes maktogregrep og rettskrenkelser. Han anklager alle dem som sviklet og som senere samtykket ved sin taushet. Han fremholder videre at man dog ikke må glemme at også tausheten kan være forståelig. Etter noen års terror og skrekkregime ble leppene lukket selv på uredde tyskere. I et interessant underavsnitt taler pater Pribilla om kirkesamfunnenes holdning til nazismen.

I annet hovedavsnitt reiser forfatteren spørsmålet «hvordan var det mulig» (at nazistene kom til makten og kom til å føre slikt redselsdiktatur). Pater Pribilla har her en dyptgående analyse og gir en rammende karakteristik av nazismens lære, samtidig som han trekker opp interessante utviklingslinjer i nazismens historie, som her blir betraktet innenfra og som derved blir stilt i et skarpt lys.

Bokens tredje hovedavsnitt handler om «omskolering av det tyske folk». Forfatteren viser i dette kapitel at han er en positiv, byggende moralist og ingen fanatisk refser. «Å omskole et folk,» sier Pribilla, «vil si å hjelpe det til å virkeliggjøre sine egenskaper på en riktig måte, istedenfor på en forkjert.» Han påviser i et etterskrift til dette kapitel at det også er feil «på den andre siden», og denne tanke utdyper han så i bokens fjerde hovedavsnitt, «Hitler i oss selv». Forfatteren trekker her fram — som Max Picard har gjort i sin bok, som for øvrig har gitt

UTLANDET:

VATIKANET

Følgende biskoper er ifølge Den hellige stols protokoll forpliktet til å begi seg til Rom for det såkalte *ad limina-besøk* i 1953: biskopene av Norge, Sverige, Danmark, De baltiske land, Sveits, Polen, Tsjekkoslovakia, Ungarn, Østerrike, Romania, Jugoslavia, Bulgaria og de tilstøtende øyer.

Dessverre er det en kjensgjerning at det katolske episkopat i flere østeuropeiske land er fullstendig undertrykket, idet overhyrdene enten er drept eller fengslet. Fra visse land har biskopene ikke kunnet komme til Rom siden krigsutbruddet i 1939.

Ad limina-besøket er fastsatt til hvert femte år, men kan for biskoper utenfor Europa strekkes til hvert tiende år. Overhyrdene må da søke audiens hos Paven og avlegge visitt ved de romerske kongregasjoner. Forut for besøket går en detaljert rapport om tilstanden i kirke-distriktet og sognene og den aktivitet som har preget femårs-perioden.

navnet til nevnte hovedavsnitt hos Pribilla — at nazismen er uttrykk for og en «giftig frukt» av en åndsutvikling, som menneskeheten alt lenge før Hitler hadde forvillet seg inn i.

Moralteologen Pribilla drøfter så i sluttavsnittet spørsmålet om «retten til å gjøre motstand mot undertrykkere». Han tar spørsmålet opp til grundig prøvelse og belyser det ut fra Den hellige skrift, fra kirkefedrene og fra nyere litteratur. Han hevder at borgerne har rett og endog plikt til å yte motstand mot undertrykkere. En slik rett er «en garant for et menneskeverdig styre og en lydighet som er mennesket verdig».

Pater Pribillas bok fortjener oppmerksomhet også i vårt land, og den kan anbefales på det aller beste. En stor katolsk teolog har med denne boken gitt en positiv og treffende analyse av en *regjeringsform*, som en stor del av vår verden lærte å kjenne på kroppen, og som dessverre er stadig aktuell.

Helge Røstad.

Sr. Maria Schmitz av St. Fransiskus-Xaverius-søstrenes kongregasjon døde i Stavanger 29. desember etter 50 års trofast klosterliv. Hun kom fra Aachen til Norge i 1902 for å slutte seg til St. Fransiskus-søstrene. St. Maria vil bli minnet som en dyktig sykepleierske, elskelig medsøster og bl. a. for sitt virke som forstanderinne ved postulant-huset i Bussum i Holland og som novisemesterinne ved novisiatet i Sylling.

Hun ble gravlagt på Egenes kirkegård 3. januar. R.I.P.

Messe for de ukrainske flyktninger

Ukrainske flyktninger bosatt i Norge har i nyttårshelgen hatt besøk av en prest av sin egen ritus. Pater van der Maele, generalvikar for Nord-Europa, for alle katolske kristne av rutensk (gammelslavisk) ritus leste nyttårsdag messen i St. Josephs Instituts kapell. Til stede var ca. 50 personer. Senere var pateren på besøk i Mandal og Grimstad, hvor også et antall av ukrainere var glad for å få høre messen slik de har vært vant til å høre i hjemlandet. Pateren, som er bosatt i Paris, kom hit fra Danmark og reiste videre til Sverige.

Pavens budskap til India.

Pave Pius XII sendte en av de første dager av januar over *Radio Vaticana* i anledning høytideligholdelsen av 1900-års jubiléet for den hellige apostel *Thomas'* komme til India og 400-års dagen for den hellige *Fransiscus Xaverus'* død et budskap til India. Paven uttalte bl. a.:

«1900 år er gått siden apostelen kom til India og i ord og gjerning og selvfornektelse frembar budskapet om Kristus. Guds mektige kraft virket i ham. Gjennom alle de århundrer India var avskåret fra den vestlige verden og trass i mange vanskelig omvekslinger, forble de menigheter apostelen hadde grunnlagt intakte, og straks sjøveien til India i det 15. århundre igjen ble funnet og kontakten etablert, skjedde foreningen med dem helt spontant.»

I sin appell til enhet fremholdt Paven følgende om katolikkenes forhold til tilhengerne av andre religioner:

«Vær vitner om Jesus Kristus. Gjør det klart at det som er sant og godt i andre religioner finner sin dyper mening i Kristus og fullkomnes i Ham fordi den katolske tro åpenbarer en kunnskap om den guddommelige sannhet og en kraft til å frelse, helliggjøre og forene mennesket og Gud, en kunnskap og en kraft som hever den katolske tro over all annen tro. Vis deres tro ved deres eksempler. Lev slik at deres livsførsel blir et sterkt argument som trekker mennesker til den sanne tro på Jesus Kristus. Dette er det opphøyede apostolat som dere er kalt til. På denne måte vil det blant dere bli dannet en sterk falanks mot gudløshetens destruktive krefter. I kampen mot dem er dere i den stilling at dere kan tilby deres folk og regjering Kirkens sosiale lære.»

Den hellige far talte om Kirkens sosiale lære som, fremholdt han, «bygger på sosial rettferdighet, på den enkeltes plikter overfor fellesskapet og fellesskapets plikter overfor den enkelte . . . Dens mål er sosial fred, en sammenfatning av motstridende interesser, slik at selv den mest hjelpeløse må ha iallfall det nødvendige til livets opphold. Dens styrke ligger i dens kompromissløse ærefrykt for hvert menneskes verdighet og naturlige rettigheter . . .

Det finnes blant dere forskjellige riter og ulikheter med hensyn til den ytre livsførsel. Men alle bekjenner dere den samme tro og alle er dere likverdige medlemmer av den store katolske familie, og ved den nåde som virker i deres sjele allerede borgere av himmelen. I denne enhet og i dette samhold ligger deres styrke.»

Encyklika rettet mot forfølgelsen av de unierte orientalske nasjonalkirker.

Tirsdag den 6. januar rettet Pave Pius XII i en encyklika *Orientalis Ecclesias* en skarp kritikk mot forfølgelsen av de med Rom unierte orientalske nasjonalkirker som nesten alle sammen virker bak jernteppet, og som teller om lag 10 millioner medlemmer. I encyklikaen som er rettet til patriarkene, erkebiskopene, biskopene og prestene i østkirkene og som forelå på latin allerede den 15. desember, krever Den hellige far at det verden over settes i gang et bønnens korstog, slik at det kan bli slutt på disse forfølgelser som har rammet millioner av mennesker på det grusomste.

Jugoslavias brudd med Vatikanet.

Tito's brudd med Den hellige stol har fremkalt avsky i hele den frie verden, heter det i en kommentar i *Osservatore Romano*. Den offentlige mening i De forente stater er med hensyn til oppfatningen av Tito's styre synket til nullpunktet. Innflytelsesrike kretser i Washington har gitt uttrykk for den oppfatning at De forente staters samarbeid med Jugoslavia blir stadig vanskeligere på grunn av det trykk den offentlige mening utøver.

Mange av de diplomater som er akkreditert Den hellige stol har i anledning bruddet overfor Paven gitt uttrykk for sin sympati og hengivenhet.

Frankrike har påtatt seg å ivareta Den hellige stols interesser i Jugoslavia.

Frankrike har påtatt seg å ivareta Den hellige stols interesser i Jugoslavia. Straks etter at den pavelige nuntius, mgr. *Silvio Oddi*, hadde forlatt Beograd, ble dette meddelt utenriksdepartementet i Beograd av den franske ambassade.

Den eldste kristne inskripsjon.

På en mur på keiserpalasset på Palatin i Rom er det funnet en inskripsjon som betegnes som den eldste kristne inskripsjon i verden. *Osservatore Romano* skriver at eksperter er av den oppfatning at forfatteren til denne eldste kristne inskripsjon må ha vært en kristen i det første århundre. Teksten som er smykket med det kristne anker lyder slik: *Panis accep. in luce crestos, susceptus pr. k. mai Com. Pris. Coss.* Fagfolk tyder forkortelsene således: «*Panis acceptus in luce Christi — susceptus pridie Kalendas maii Commodo et Prisco consulibus.*» Hvilket betyr at forfatteren dagen før 1. mai 78 har mottatt sin første hellige kommunion, under konsulene Commodus og Priscus regjering.

AUSTRALIA

Episkopatet setter i gang byggearbeider for å avhjelpe arbeidsløsheten.

Erkebiskopen av Sidney, kardinal *Gilroy*, har gitt presteskaper i sitt bispedømme anvisning på å gjennomføre en rekke byggearbeider for derved å avhjelpe arbeidsledigheten blant bygningsarbeiderne. I et hyrdebrev erklærer kardinalen at nasjonens velferd lider under arbeidsløsheten, og at geistligheten av den grunn ikke bør la seg avskrekke av høye byggeomkostninger eller av vanskeligheter med finansieringen til byggevirkksomheten.

BELGIA

Katolske skolebarn samler store summer til barna i Korea.

I de katolske skolene i Belgia er det gjennomført en innsamling til fordel for barna i Korea. I alt ble det samlet inn 250 000 belgiske francs. Beløpet er sendt den apostoliske internuntius i Japan, mgr. *von Fürstenberg*.

CANADA

Tallet på katolikker stadig stigende.

Tall offentliggjort av Byrådet for folketelling i Canada viser at både tallet på katolikker i Canada og prosenten de utgjør av befolkningen er steget betraktelig i løpet av de siste ti år, dvs. i tiden mellom 1941 og 1951. I 1941 fantes det 4 806 431 katolikker i landet, tilsvarende 41,8 prosent av befolkningen. I 1951 var tallene 6 069 498 og 43,3 prosent.

CHINA

Den siste biskop i Mansjuria avgått ved døden.

Den siste biskopen i Mansjuria som ennå befant seg på frifot, er avgått ved døden 72 år gammel. Biskop *Lois Lapierre* var biskop i bispedømmet Szeping kai.

DE FORENTE NASJONER

Kjent katolsk legmann medlem av UNESCO's eksekutivråd.

Den verdenskjente lederskikkelse innen Den katolske aksjon, *Vittorino Veronese*, er valgt til medlem av UNESCO's eksekutivråd. Medlemmene av eksekutivrådet som velges for 4 år, møter ikke som representanter for sine nasjoner, men som uavhengige personligheter.

DE FORENTE STATER

Kommunistenes angrep på Paven kan bare tjene Kirken.

De kommunistiske politikere og journalisters rasende angrep på Paven og Vatikanet kan bare bidra til å heve respekten og aktelsen for Den katolske kirke hos de undertrykte folk, erklærer direktøren for det russiske kollegium ved Fordham-universitetet, jesuittpater *Feodor Wilcock*. For de mennesker som lider så sterkt under det kommunistiske åk, blir takket være kommunistenes beskyldninger klar over at Paven er den største religiøse leder i verden og kommunismen skarpeste motstander. Når de kommunistiske diktaturer er en saga blott, kommer disse folk til å huske at Paven aldri samarbeidet med undertrykkerne. Pater Wilcock fremholder videre at flyktingene regner med at 70 % av det russiske folk praktiserer kristendom.

ENGLAND

Overveier det britiske utenriksdepartement å ta tilbake innbydelsen til Tito?

En melding sier at det britiske utenriksdepartement for tiden overveier om det likevel ikke vil være tilrådelig å la kirkeforfølgeren Tito's planlagte offisielle besøk i mars bortfalle, etter at Tito har brutt den diplomatiske forbindelse med Vatikanet. Denne handling har gjort et ytterst forstemmende inntrykk i Storbritannia. Det heter at den britiske regjering ikke slik uten videre vil sette sin prestisje på spill.

Dårlig arbeidsgiver kan ikke være god katolikk.

På de katolske arbeidsgiveres årsmøte nylig pekte erkebiskopen av Westminster, kardinal *Griffin*, i en tale som vakte berettiget oppsikt på at en dårlig katolsk arbeidsgiver ikke kan betraktes som en god katolikk.

Den katolske arbeidsgiver, fremholdt kardinalen, må stadig huske at han bør være en forkjemper for kristen, sosial rettferdighet. Denne oppgave kan ikke løses uten at arbeidsgiverne har satt seg grundig inn i Kirkens sosiale lære slik den er utformet i de pavelige encyklikaer. Den katolske arbeidsgiver må være fylt av virkelig kjærlighet til nesten, fremholdt kardinalen.

Tallet på katolikker 2 808 000.

Ifølge den siste statistikk som er utgitt konverterer det årlig om lag 11 500 personer i England og Wales, et tall som har vært noenlunde konstant i de siste år. Tallet på katolikker i England og Wales anslåes til 2 808 000. I Skottland er tallet på katolikker kommet opp i 721 000.

FILIPPINENE

Biskopene samles til plenarmøte.

Erkebiskopen av Sydney, kardinal *Gilroy*, er utnevnt til pavelig delegat til det plenarmøte hierarkiet på Filippinene vil holde i januar måned. Det er det første møte av denne art som blir holdt i de fire hundre år Kirken har virket på Filippinene. I en korrespondanse fra Manila, hovedstaden på Filippinene, heter det at dette møte «markerer at Kirken på Filippinene har vokset opp til full modenhet».

Paven har også anmodet erkebiskopene og biskopene på Filippinene å ta aktivt del i den internasjonale utstilling som vil bli åpnet i Manila i februar «for å gjøre mer kjent Kirkens bidrag til utviklingen på Filippinene.»

Arbeidet med dette er allerede under full utvikling. Det reises en paviljong som dekker 2 500 kvadratmeter i stil med de gamle spanske kirker på Filippinene. Forskjellige avdelinger vil vise Kirkens innsats på det kunstneriske, vitenskapelige, sosiale og merkantile område samt hva den har gjort for folkeopplysningen. Historiske dokumenter, relikvier og sjeldne bøker vil bli utstillet. Katolske skoler og organisasjoner vil i historiske opptog, skuespill, tablåer og filmer vise Kirkens inspirerende innflytelse på den kulturelle utvikling.

FRANKRIKE

Den sakrale kunst må være begripelig.

Den kirkelige kunst må som all annen kunst være levende og i ånd, form og materiale svare til tidens krav, heter det i en kunngjøring fra det franske episkopat. Kunstnerne må ved fremstilling av sakral kunst la seg gjennomtrenge av kristen ånd og vokte seg for profanering. Kunngjøringen viser til de retningslinjer som Pave *Pius XII* har trukket opp i encyklikaen *Mediator Dei* av 1947 og henstiller til kunstnerne å holde seg for øyet at deres kunstverker må kunne forstås av alle. Det får ikke være slik, heter det, at man må holde lange foredrag for de troende for å gjøre dem begripelig hva kunstverkene vil si. Også kunstkritikken har å rette seg etter de retningslinjer som er gitt av de kirkelige autoriteter. De bør vokte seg for å fremkomme med absolutte og avgjorte vurderinger, særlig i de tilfelle hvor det søkes nye veier i kunsten. Et bestemt kunstverk må også vurderes hvor det hører hjemme, i dets særegne atmosfære.

Til slutt heter det i kunngjøringen at det særlig på den sakrale kunsts område ennå fines for meget av middelmådig og helt undermåls «kunst» som nå bør forsvinne.

INDIA

1952 — et minnerikt år for Kirken.

1952 ble et jubiléenes år for Kirken i India. Den kunne

feire både 1900 års jubiléet for apostelen *Thomas'* ankomst til Malabar-kysten og firehundreårsminnet for den hellige *Fransiscus Xaverus'* død.

Like før jul ble det holdt en høytidelighet i New Dehli til minne om begge disse hendinger. Til stede var Indias president, *Rajendra Prasad*, regjeringens medlemmer, det diplomatiske korps og erkebiskopen av Dehli og Simla, mgr. *Fernandes*. Statsminister *Nehru* sa bl. a. følgende i sin tale: «Hver eneste indier bør tenke over at de forskjellige religioner som finnes i India er like så meget indiske som de er det de er i andre land. Ifølge vår samvittighet går vi forskjellige veier. Hvert menneske må ha full frihet til det. Det var og er galt å mene at de som har en annen tro enn den flertallet i India har, er fremmede i dette land. Den kjensgjerning at religion eller sannhet kommer fra et annet land, gjør den ikke fremmed. Sannhet er sannhet over alt hvor den virker.»

President Prasad uttalte:

«Vi har hatt forbindelser med andre land gjennom århundrer. Jeg kjenner ikke til et øyeblikk i Indias historie som forteller om at vi har sendt erobningsarméer inn i andre land. Vi har sendt misjonærer til andre land, og vi har med åpne armer tatt imot misjonærer fra andre land . . . Indias forfatning garanterer full frihet for religionsutøvelse.»

JUGOSLAVIA

«Nasjonalkirke» også i Jugoslavia?

Ifølge en melding til den irske ukeavis «The Standard» fra avisens korrespondent i Wien skal Tito etter at bruddet med Den hellige stol nå er fullbyrdet ha planer om å etablere en jugoslavisk «Nasjonalkirke». Han skal allerede ha vendt seg til den kroatisk geistlige *Svetozar Rittig* i St. Blaz med tilbud om som «erkebiskop av Zagreb» å bli leder av «Kroatias uavhengige katolske kirke».

KOLUMBIA

Den angivelige forfølgelsen av protestanter.

I siste nummer av «St. Olav» brakte vi en uttalelse av prins *Bernhard* av Nederland som dementerer meldingene om katolsk forfølgelse av protestanter i Kolumbia. Vi bringer her en autentisk gjengivelse av prins Bernhards uttalelse som fremkom på en pressekonferanse:

«Det finner ingen forfølgelser av protestanter sted i Kolumbia. De beretninger som er fremkommet om at protestantene forfølges av katolikkene er overdrevne.»

Det er riktig at det har kommet til misforståelser som følge av en amerikaners opptreden, men disse forstyrrelser må ses som uttrykk for anti-amerikanske følelser, da de ikke hadde noe preg av aksjon mot protestanter. Protestanter av hollandsk herkomst hadde overfor prinsen uttalt under dennes opphold i Bogota, at de ikke hadde vært utsatt for noen- som helst vanskeligheter som følge av sin tro, og at det heller ikke ble gjort forskjell på innvandrere på grunn av deres religion.

POLEN

5 biskoper er nå arrestert.

I forrige nummer av «St. Olav» ble det gjengitt en melding om at erkebiskop *Eugene Baziak* var arrestert. I 1945 etterfulgte mgr. *Baziak* den avdøde erkebiskop *Twardowski* som Latinsk Metropolit av Lemberg, men ble fordrevet da Lemberg ifølge *Jalta-avtalen* ble innlemmet i Sovjet-Unionen. Erkebiskopen residerer deretter i Lubaczow og administrerte herfra det som var igjen av hans bispedømme. Dette og den omstendighet at han fremdeles i Vatikanet betegnes som Metropolit av Lemberg, har i høy grad irritert russerne som tilstreber å få etterkrigstidens annekasjoner anerkjent både av polakkene og verden for øvrig. For noen år siden, da avdøde kardinal *Sapieha* følte at han trengte hjelp, kalte han erkebiskop *Baziak* til assistanse. Etter kardinalens død i september 1951 ble han valgt til vikar-kapitulær for å administrere kirkeprovinsen, mens man lot utnevnelsen av en ny metropolit utstå. Man går ut fra at erkebiskopens arrestasjon har funnet sted i forbindelse med arrestasjonen av en rekke geistlige i Krakow.

I alt er nå 5 polske biskoper fengslet, nemlig biskopen av Katowice hans koadjutor og hans hjelpebiskop, erkebiskop *Baziak* og biskopen av Kielce, mgr. *Czeslaw Kaczmarek* som ingen har hørt noe om siden januar 1951, da det ble meldt at påtalemyndigheten hadde innledet undersøkelser av hans virksomhet.

SPANIA

Undervisning i katekismus etter Messen.

Biskopen av Barcelona, mgr. *Modrego*, har forordnet at det for fremtiden hver søndag etter alle messer skal gis undervisning i katekismen i ti minutter. Biskopen selv bestemmer hvilket stoff som hver gang skal behandles. Etter de planer som er lagt, vil hele bispedømmet i løpet av 3 år igjen være blitt fortrolig med Kirkens tros lære.

SOVJETUNIONEN

Katolsk geistlig har fått innreisevisum til Sovjetunionen.

Sovjetambassaden i New York har gitt den katolske geistlige pater *Georges Bissonette* innreisevisum til Sovjetunionen. Han etterfølger den eneste katolske geistlige i Moskva, pater *Arthur Brassard*, som forlot Moskva for lengere tid siden.

Pater Bissonette vil lede det katolske embete som ble opprettet i Moskva i 1933 i forbindelse med De forente staters anerkjennelse av den sovjet-russiske regjering.

SØR-AFRIKA

Innfødt utnevnt til biskop i Basutoland.

Like før jul utnevnte Pave *Pius XII* en innfødt til biskop i Basutoland. Den nye biskop er mgr. *Emmanuel Mabathoana*, O.M.I.; han blir den første biskop i det nye bispedømme Leribe som tidligere var en del av bispedømmet Maseru som omfattet hele Basutoland. Det finnes 40 000 katolikker i dette nye bispedømme, om lag tredjedelen av befolkningen. I hele Basutoland som av Pave *Pius XII* en gang ble betegnet som et av de mest løfterike misjonsområder, er tallet på katolikker om lag 250 000 av en befolkning på nærmere 600 000.

Den nye biskop er en av de 11 Basuto-negere som har mottatt prestevigselsens sakrament. Hans tip-oldefar var den kjente høvding *Moshesh* som for 70 år siden åpnet landet for den katolske misjonsvirksomhet. Han er født i 1904 og ble presteviet i 1934. Senere har han virket som lærer i afrikanske språk ved St. Augustins presteseminar i Rom og som foreleser ved universitetskollegiet «Pius XII». Han var vise-rector ved seminaret, da han ble utnevnt til biskop.

TYSKLAND

Pater Ivo Zeiger S. J. død.

Den kjente tyske jesuittpater *Ivo Zeiger*, redaktøren av månedstidsskriftet *Die Stimmen der Zeit* som utgis av jesuittene i München, døde etter lengere tids sykdom julaften. Pater Zeiger spilte en ledende rolle i etterkrigstidens Tyskland. Under krigen var han rektor for Collegium Germanicum i Rom og hadde ansvaret for reisingen av kollegiets nye bygning. Han ledet også det pavelige hjelpearbeid for tyske krigsfanger under krigen. Paven ga ham i oppdrag å fortsette dette arbeid i Tyskland under Vatikanets overoppsyn og i 1945 fulgte han den daværende apostoliske visitator, erkebiskop *Muench* til München. Pater Zeiger nød i særlig grad Pavens tillit og som mgr. Muench's rådgiver kom han i vesentlig grad til å øve innflytelse på gjenfødselen av katolisismen i Tyskland i de vanskelige etterkrigsår. Han holdt åpningstalen på den første tyske «Katholikentag» etter krigen i Mainz i 1948 og som tema hadde han valgt: «Tyskland som et misjonsland». Hans tale gjorde et mektig inntrykk. Da Vatikanets misjon ble omgjort til et nuntiat, overtok han redaksjonen av *Die Stimmen der Zeit* hvor han selv skrev en rekke artikler; den siste ble offentliggjort i desember i fjor.

ØSTERRIKE

Kardinal Innitzer ber de troende gi midler til gjenreisning av protestantisk gudshus!

Erkebiskopen av Wien, kardinal *Innitzer*, har bedt katolikkene i bispedømmet om å gi midler til gjenreisning av en protestantisk kirke i nærheten av Operaen som ble ødelagt under krigen. Kardinalen minner om at mange protestanter har gitt bidrag til gjenreisningen av Stephansdomen.

(«Der Dom», 11. jan.)

Svenske og danske bidrag til gjenreisningen av Stephansdomen.

En innsamling i Sverige og Danmark til gjenreisningen av Stephansdomen i Wien har innbrakt ikke mindre enn 300 000 østerrikske schilling.

Eches Tårnhandel:
Bergen
NYGÅRDSGT. 4

Sølv for
alle
anledninger

Theodor Olsens Efff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
Bergen

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen
Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

KOBA CHRISTENSENS

BEGRAVELSESBYRÅ

ENGEN 37 - BERGEN

Telefon: 11 80 4

Privat: 98 01 3 - 96 5 88

FRZ. KAUFMANN

Dameskredder

Atelier for Kåper - Drakter - Kjoler
Tlf. 11158

Bestillinger til våren 1952
må innleveres januar

BIRGER MICHELSEN

MALERMESTER

FOSSWINKELSCATE 20

Maler pres'egården i Bergen
Tlf 12 443 -- 97 269

*Manufakturvarer
sengeutstyr*

SVERRE W. MONSEN
BERGEN

DIDR.

MEHN - ANDERSEN

LEGE- og SYKEREKVISITER
Bergen

Benytt våre avretterende!

HAMAR

A. STEEN

Etablert 1854

Hamar

Et råd til Dem:

BRUK BJØRNEKREM

FREDRIKSTAD

Engeset & Larsen
MANUFATUR - EN GROS - EN DETALJ
FREDRIKSTAD

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Tlf. 22 85 - 22 86

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå

Bakgaten 10 - Tlf. 3062

**FREDRIKSTAD MUSIKHANDEL
& MATHIESENS MUSIKHANDEL**

Musikk — Radio

Østlandsk ELEKTRISK A/S

Fredrikstad

*Lys - kraft - varme - kjøling
Radio*

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Mek. • Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveising -
Stanseartikler

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

ST. CROIX gartneri

Tlf. 2830

Fredrikstad

M. NORHEIM

Cigarforretning

Piper - Sjokolade - Drops

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforetning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

ET GAVEABONNEMENT PÅ
ST. OLAV
er en velkommen gave

Innsend navn og adresse
og vi besørger
Deres hilsen

Kr. 15.- pr. år, kr. 7.50 pr. halvår

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.

LEGEMIDDEL

Ved B-vitaminmangel —

AFI-B-TOTAL
tabletter

med de viktigste komponenter i B-vitaminkomplekset i relativt store doser.

Pakninger à 50, 100 og 250 tabletter.

A-S FARMACEUTISK (AFI) INDUSTRI OSLO

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

M. Gallus

Etabl. 1847

OSLO

Leverer alt til leger, sykehus & laboratorier

WISBECH
ANTIBELEGHAP

Majorstuhuset - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

Norges Brannkasse

Skadeforsikring

Bygninger
Løsøre
Varer

Forsikring av bygning under oppføring på greie vilkår og til særlig lave premier.